

UP I br. 21-04-011/26-2252/1

Podgorica, 27. jul 2026. godine

Na osnovu člana 14 tačka 3 Zakona o akademskom integritetu („Službeni list CG“, broj 17/19), postupajući po predlogu nevladine organizacije Centar za građansko obrazovanje iz Podgorice od 20.03.2025. godine, dopunjenom 1.04.2025. godine, a proslijeđenom od strane Etičkog odbora Univerziteta Crne Gore aktom broj 01/12-1821/2 od 14.04.2025. godine, i Presudi Upravnog suda Crne Gore U. br. 6465/2025 od 25. maja 2026. godine, Etički komitet je na sjednici od 27. jula 2026. godine, donio

ODLUKU

I USVAJA SE Predlog nevladine organizacije Centar za građansko obrazovanje iz Podgorice od 20.03.2025. godine sa dopunom od 01.04.2025. godine za utvrđivanje kršenja akademskog integriteta docenta dr Aleksandra Stamatovića, profesora Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore.

II UTVRĐUJE SE da je **doc. dr Aleksandar Stamatović**, docent na Studijskom programu za istoriju Filozofskog fakulteta u Nikšiću Univerziteta Crne Gore, svjesno počinio autoplagijarizam iz člana 11 stav 3 Zakona o akademskom integritetu, tako što je u junu 2023. godine prepisao sopstveni tekst bez navođenja originalnog izvora i predstavio isti kao potpuno novo djelo, i poslao ga na objavljivanje rumunskom časopisu *Transylvanian Review*, gdje je i objavljen u decembru 2023. godine, iako je prethodno taj rad, odnosno tekst poslao drugom časopisu 2021. godine.

III Utvrđeno je da je rad objavljen u februaru 2024. godine u časopisu **Bulagrian Historical Review AUTOPLAGIJAT**, budući da je identičan naučni tekst prethodno već bio javno publikovan u decembru 2023. godine u rumunskom naučnom časopisu **Transylvanian Review**, u broju 4 za 2023. godinu, pod afilijacijom Univerzitet Crne Gore.

Obrazloženje

Nevladina organizacija Centar za građansko obrazovanje iz Podgorice obratila se 20.03.2025. godine sa dopunom od 01.04.2025. godine Etičkom odboru Univerziteta Crne Gore sa predlogom za pokretanje postupka protiv doc. dr Aleksandra Stamatovića zbog duplog publikovanja istog naučnog rada. Budući da je članom 14 Zakona o akademskom integritetu propisano da je Etički komitet isključivo nadležan za odlučivanje o radovima građana Crne Gore koji su objavljeni van teritorije Crne Gore, Etički odbor Univerziteta Crne Gore se aktom broj 01/12-1821/2 od 14.04.2025. godine oglosio nenadležnim i predmet ustupio ovom Komitetu.

Postupajući po instrukcijama iz Presude Upravnog suda Crne Gore, broj U.br. 6465/2025 od 25.05.2026. godine, Etički komitet je razmotrio sve spise predmeta u vezi sa Predlogom za utvrđivanje kršenja akademskog integriteta, i odlučio kao u dispozitivu.

Prijavljeni doc. dr Aleksandar Stamatović je tokom postupka isticao da kod njega nije postojala namjera da prekrši akademska pravila, te da je bio u stvarnoj zabludi. Prijavljeni objašnjava da je naučni članak pod nazivom „Montenegrin-Bulgarian Relations before and during the First Balkan War“ poslao bugarskom časopisu još u martu 2021. godine dok je radio na Palama, na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu. Nakon što dvije godine nije dobio nikakav odgovor, a službeni e-mail na Palama mu je ugašen u junu 2023. godine, smatrao je da je rad odbijen. **Zbog toga je u junu 2023. godine, kako je naveo, isti tekst poslao rumunskom časopisu Transylvanian Review, gdje je i objavljen u decembru 2023. godine.**

Stamatović je u toku postupka dostavio dopise glavnog i odgovornog urednika časopisa Bulgarian Historical Review, prof. dr Daniela Vatčova, izvod iz elektronske arhive bugarskog časopisa koji potvrđuje da je upit autora iz septembra 2021. godine greškom servera svrstan u neželjenu poštu i da odgovor autoru nikada nije poslat, kao i Potvrdu Filozofskog fakulteta Pale, broj 2376/25 od 01.10.2025. godine, kojom se dokazuje da je službeni e-mail imenovanog ugašen u periodu od 5. do 10. juna 2023. godine.

Ističemo da je Etički komitet, u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja, pozvao doc. dr Aleksandra Stamatovića da prisustvuje sjednici Etičkog komiteta zakazanoj za 26. septembar 2025. godine, i tom prilikom se usmeno izjasni na predmetni predlog. Sjednici Etičkog komiteta prisustvovao je njegov zastupnik Nemanja Stamatović, po zamjeničkom punomoćju advokata Mitra Šušića.

Etički komitet je detaljno i pojedinačno ocijenio svaki priloženi dokaz, uključujući i pisana izjašnjenja na prijedlog za utvrđivanje kršenja akademskog integriteta, a shodno načelu utvrđivanja istine iz člana 11 Zakona o upravnom postupku. Komitet je s posebnom pažnjom analizirao izjavu glavnog i odgovornog urednika bugarskog časopisa Bulgarian Historical Review, prof. dr Daniela Vatčova, od 25.03.2025. godine i dopunu od 28.09.2025. godine. Urednik Vatčov u svom zvaničnom dopisu potvrđuje da je rad u Sofiji odobren za štampu još u oktobru 2021. godine, ali da je e-mail autora iz septembra 2021. godine greškom elektronskog sistema redakcije svrstan u neželjenu poštu, usled čega odgovor i obavještenje o pozitivnim recenzijama autoru nikada nisu poslani. Glavni urednik bugarskog časopisa u izjavi izričito navodi da izražava duboko žaljenje zbog nastalih profesionalnih poteškoća doc. dr Stamatovića i podvlači da je do tehničkog prekida komunikacije između autora i urednika došlo isključivo greškom redakcije, a nikako krivicom samog autora. Rad je u Bugarskoj odštampan tek u februaru 2024. godine, koristeći autorovu staru afilijaciju sa Pala koja je navedena prilikom prve predaje.

Etički komitet je cijenio izjavu urednika Vatčova i vjeruje da je komunikacija prekinuta bez direktne tehničke krivice autora. Međutim, ovaj Komitet nalazi da navedena izjava, kao ni potvrda o gašenju e-maila sa Pala, nijesu od uticaja na donošenje drugačije odluke niti mogu ekskulpirati autora od objektivne odgovornosti.

Docent Stamatović je, iako upoznat sa načelima akademskog integriteta i sa procedurama prilikom objavljivanja naučnih radova, svjesno isti tekst poslao na dvije adrese s ciljem objavljivanja u navedenim časopisima.

U naučnoj i akademskoj sferi, status izvornog rada vezuje se za trenutak kada jedno naučno djelo bude prvi put zvanično publikovano i stavljeno na uvid javnosti. Naučni članak doc. dr Aleksandra Stamatovića prvi put je publikovan u rumunskom časopisu

Transylvanian Review u decembru 2023. godine. Od tog momenta, taj tekst je pravno postao originalni rad u naučnom fondu i referentnoj bazi Web of Science.

Kada je u februaru 2024. godine časopis Bulgarian Historical Review naknadno odštampao isti tekst, taj rad je u tom trenutku izgubio karakter novog i originalnog naučnog djela, jer su ti identični rezultati i tekst već postojali u javnom prostoru kroz rumunsku publikaciju. Izjava urednika Vatčova potvrđuje da je bugarski časopis obradio i štampao rad na bazi stare predaje iz 2021. godine, bez ponovne provjere sa autorom i bez uvida u to da je rad u međuvremenu predat i objavljen na drugom mjestu.

Međunarodni standardi indeksacije unutar baze Web of Science i pravila akademske čestitosti iz člana 2 Zakona o akademskom integritetu propisuju striktnu dužnost autora da prije slanja istog teksta novom časopisu pribavi formalnu, pisanu i neopozivu potvrdu o povlačenju rada od prethodnog izdavača.

Puki protok vremena, ćutanje administracije ili tehnički propusti trećih lica, uključujući i eventualano svrstanu poštu u spam folder od strane bugarske redakcije, ne oslobađaju autora ove profesionalne obaveze.

Autor je slanjem rada u Rumuniju u junu 2023. godine, bez provjere statusa rukopisa u Bugarskoj, preuzeo rizik duplog publikovanja i kršenja načela akademskog integriteta.

Posledica tog postupka je da rad objavljen u Sofiji u februaru 2024. godine predstavlja duplikat već objavljenog "rumunskog" rada, čime su se u cjelosti ostvarila obilježja autoplagijarizma, a kao posljedica postupanja docenta Stamatovića. Tehnički propusti inostrane redakcije koje urednik Vatčov opisuje u svojoj izjavi predstavljaju spoljne i nezavisne okolnosti, dok se sama radnja povrede akademskog integriteta ogleda u postupku autora koji je dozvolio situaciju u kojoj se ponovo plasira i štampa isti tekst.

Član 10 stav 1 Zakona o akademskom integritetu vezuje definiciju plagijata za element pribavljanja lične koristi. Punomoćnik prijavljenog je isticao da rad nije upotrijebljen za finansijsku dobit ili napredovanje na Univerzitetu Crne Gore.

Etički komitet naglašava da se pojam lične koristi u akademskoj sferi ne može tumačiti usko kroz finansijsku dobit. U naučnoj zajednici, bazični kriterijum uspjeha jeste naučni opus i indeksiranost radova unutar referentnih međunarodnih baza podataka. Dozvoljavanjem situacije da se identičan rad pojavi u dva odvojena časopisa pod dvije različite univerzitetske afilijacije, imenovani je fiktivno uvećao obim svoje naučne produkcije. Ostvarivanje dvostruke međunarodne vidljivosti i vještačko podizanje broja bibliografskih jedinica unutar citatnih baza predstavlja ličnu korist lica, odnosno neopravdanu nematerijalnu akademsku korist, čime su povrijeđene i odredbe člana 6 stav 12 Etičkog kodeksa od 2019. godine.

Istovremeno, broj naučnih radova je od uticanja na dalje napredovanje u naučna i akademska zvanja.

Odredbom člana 20 st. 2 Zakona o akademskom integritetu je propisano da je Etički komitet dužan da donese odluku u roku od šest mjeseci od dana podnošenja prijedloga za kršenje akademskog integriteta. Ovakva zakonska formulacija uspostavlja obavezu Etičkog komiteta da odluči u roku od šest mjeseci, ali ne propisuje posljedicu ako taj rok bude prekoračen. Da je u pitanju rok zastare zakon bi morao da sadrži odredbu u kojoj se propisuje koje su posljedice nepoštovanja roka odnosno da li se postupak

obustavlja po isteku roka ili neku drugu izričitu posljedicu isteka roka, što u konkretnoj upravno - pravnoj stvari, nije slučaj. Navedeni rok po svojoj pravnoj prirodi ima instruktivni karakter namijenjen efikasnosti postupanja organa. Istekom instruktivnog roka organ ne gubi nadležnost za rješavanje stvari, posebno u materijama koje tretiraju zaštitu akademskog integriteta i javnog interesa, pa je odluka donijeta u svemu legitimno.

Na osnovu svega navedenog, Etički komitet je nedvosmisleno zaključio da rad objavljen u časopisu Bulgarian Historical Review predstavlja AUTOPLAGIJAT, budući da je identičan naučni tekst prethodno već bio javno publikovan u decembru 2023. godine u rumunskom naučnom časopisu Transylvanian Review, u broju 4 za 2023. godinu, pod afilijacijom Univerzitet Crne Gore.

Shodno tome, rad u rumunskom časopisu predstavlja izvorni rad jer je prvi postao dostupan naučnoj javnosti i indeksiran, dok rad koji je naknadno objavljen u bugarskom časopisu, bez navođenja originalnog izvora od strane Stamatovića, predstavlja zakonski definisan oblik autoplagijarizma jer je javnosti ponovo predstavio već objavljene rezultate i tekst kao potpuno nove.

Uzimajući u obzir sve navedene činjenice, koje su evidentne i nesporne, proizilazi da je doc. dr Aleksandar Stamatović opisanim postupanjem počinio oblik plagijarizma – autoplagijarizam iz člana 11 stav 3, a u vezi sa članom 10 stav 1 Zakona o akademskom integritetu Crne Gore, čime je ostvarena neopravdana akademska korist lažnog prikazivanja obima naučne produktivnosti i vještačkog uvećanja broja naučnih referenci unutar međunarodne baze podataka Web of Science.

PRAVNA POUKA: Protiv ove odluke može se pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu Crne Gore u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke, shodno članu 20 stav 3 Zakona o akademskom integritetu.

P r e d s j e d n i c a

Prof. dr Mara Šćepanović

